

Memo begeleiding natuurinclusief bouwen

Pastorie te Boxtel

Velp, 14 april 2023

Colofon

Titel	: Memo begeleiding natuurinclusief bouwen
Subtitel	: Pastorie te Boxtel
Projectnummer	: 19.223
Datum	: 14 april 2023
Auteur(s)	
Collegiale toets	
Opdrachtgever	: Vrijborg B.V.
Contactpersoon	

Bezoekadres : Kerkstraat 20
 Postcode : 6883 HT Velp
 Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
 www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

1. Inleiding

Vrijborg B.V. is voornemens aan de Baronielaan in Boxtel een complex met woningen te bouwen op het terrein tussen de Heilig Hartkerk en de Sint Ursulaklooster. Men is voornemens om het gebouw natuurinclusief in te richten om zo nieuwe en duurzame kansen te creëren voor de gierzwaluw, huismus en vleermuis. In de voorliggende memo staat uitgewerkt welke maatregelen er genomen kunnen worden om het gebouw natuurinclusief te bouwen. Bij de memo bijgesloten zitten de schematische tekeningen met opmerkingen en notities waar de ingrepen uitgevoerd kunnen worden.

2. Maatregelen natuurinclusief bouwen

Ekoza heeft uitgewerkt welke maatregelen genomen kunnen worden waardoor het complex aan de Baronielaan natuurinclusief gebouwd kan worden. Hieronder zal per soort worden uitgelegd hoe deze maatregelen eruit zien en aan welke specificaties de maatregelen moeten voldoen om effectief te werken. Daarnaast wordt beschreven waar de voorzieningen beschikbaar zijn om aan te schaffen. Voor elke maatregel geldt dat het op minimaal 3 meter of hoger moet worden uitgevoerd.

2.1 Huismussen

In de voldoende beschaduwde gevels kunnen neststenen voor de huismus worden ingemetseld. Dit moet gedaan worden op minimaal 3 meter hoogte. De neststenen moet een minimale binnenmaat hebben van (b x h x d) 12,5 x 12,5 x 12,5 met een invliegopening met een diameter van minimaal 3,4 cm. De neststenen mogen niet te heet worden in middagzon, maar mogen ook niet op een te koude locatie ingemetseld worden, de noord- of oostgevel heeft de voorkeur. Echter als de zuid- en/of westzijde van de gevel zich tussen 9 en 19 uur in de schaduw blijven kan het overwogen worden hier ook neststenen te plaatsen. Naast het inbouwen van nestkasten moet de omgeving rondom het gebouw ook juist ingericht worden om huismussen aan te trekken. Hier moet gedacht worden aan genoeg bedekking in de vorm van bomen, heggen en andere groenstructuren. Huismussen broeden doorgaans in kolonies dus het plaatsen van meerdere nestlocaties in dezelfde gevel wordt aangeraden. Huismussen zijn echter wel territoriaal dus het wordt aangeraden om de openingen van de nestlocaties ten minsten 50 cm van elkaar uit te liggen. Dit mag dichterbij een als de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestopening zit.

Zowel Vivara Pro als Unitura verkopen nestkasten als neststenen voor huismussen. Bij de neststenen gaat hier om inbouwstenen, deze worden tijdens het metselen van de muur ingebouwd en hebben dus ook de juiste afmetingen om daarin te worden opgenomen:

- Van Vivara Pro wordt de neststeen NK MU 07 (of vergelijkbaar) Inbouwsteen Mus aangeraden.
- Van Unitura wordt de neststeen HMP2 (of vergelijkbaar) aangeraden.

2.2 Gierzwaluwen

Gierzwaluwnesten hebben een voorkeur van de noord en/of oostgevel van het gebouw. De nestkasten worden bij voorkeur op een hoek of langs de kopse kant van een gebouw

ingebouwd. Als nestgelegenheden tussen 9 en 19 uur in de schaduw blijven onder bijvoorbeeld een dakrand of dakgoot, kunnen andere windrichtingen overwogen worden. Het is verstandig om de nestkasten op minstens 4 meter of hoger op te hangen/in te bouwen. Daarnaast is het nodig dat er een brede aanvliegroute aanwezig is, dus plaats de nestkasten niet vlak voor of bij bomen, lantaarnpalen, vlaggenmasten en dergelijke. Ook de gierzwaluwen broeden graag in kolonies en het wordt aangeraden meerdere nestlocaties bij elkaar te plaatsen. Gierzwaluwen hebben in tegenstelling van huismuzen geen grootte eisen van bepaalde groenstructuur in de directe omgeving van de nestlocaties.

Zowel Vivara Pro als Unitura verkopen nestkasten als neststenen voor Gierzwaluwen. De nestkasten kunnen aan een gevel en/of onder een ondersteek gehangen worden. Bij de neststenen gaat hier om inbouwstenen, deze worden tijdens het metselen van de muur ingebouwd en hebben dus ook de juiste afmetingen om daarin te worden opgenomen. Voor de locatie wordt aangeraden om de neststenen te gebruiken. De neststeen moet met de opening aan de onderkant geplaatst worden:

- Van Vivara Pro wordt de neststeen IB GZ 05 Inbouwsteen Gierzwaluw (of vergelijkbaar) aangeraden.
- Van Unitura wordt de GZP2 (of vergelijkbaar) aangeraden.

2.3 Vleermuizen

Om meer potentiële verblijfplaatsen voor de vleermuizen te realiseren wordt aangeraden om de spouwmuur vleermuisvriendelijk in te richten en toegankelijk te maken. Om maximale spreiding en variatie in microklimaat (en dus optimale condities voor vleermuizen) te creëren wordt aangeraden om rondom het gebouw de aanpassingen aan te brengen.

De aanpassing kan gedaan worden door middel het plaatsen van openstootvoegen van minimaal 1,5 cm maximaal 2,5 cm of door het in metselen van inbouwstenen. Dit moet gedaan op ten minste 3 meter of hoger. De vrije ruimte tussen het isolatiemateriaal en de buitenmuur moet ten minste 2 centimeter zijn, zodat de vleermuizen zich in de spouw kunnen verplaatsen. De ruimte in de spouw moet minimaal een afmeting hebben van 80x50 cm. Als de isolatie in de spouw uit isolatieplaten bestaat is het raadzaam deze op te ruwen of het plaatsen van een gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter. Hierdoor kunnen de vleermuizen zich vastgrijpen zonder weg te glijden. Vleermuizen maken geen nesten en beschadigen het isolatiemateriaal niet. Daarnaast moeten de gevels vrij zijn van kunstlichten die gericht zijn op de openstootvoegen of de directe omgeving. Ook is het belangrijk dat de vleermuizen een vrije aanvliegroute hebben naar de openingen van de nestlocaties.

Zowel Vivarapro als Unitura verkopen vleermuiskasten of -stenen. Bij de vleermuisstenen gaat hier om inbouwstenen, deze worden tijdens het metselen van de muur ingebouwd en hebben dus ook de juiste afmetingen om daarin worden opgenomen. Voor de locatie wordt aangeraden om de openstoot voegen aan te passen, het wordt dan ook aangeraden om gripgaas in de spouw op te hangen.

- Van Unitura wordt de GG2 Gripgaas aangeraden.
- Van Unitura wordt de DVF1 aangeraden

Bronnen

Literatuur

- <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huismus-versie-2.1-februari-2023.pdf>
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

Websites

- Checklistgroenbouwen.nl
- Vivarapro.nl
- Unitura.nl